

Reč urednika temata: Antropologija muzike II

Muzika predstavlja važan aspekt identiteta kako pojedinaca tako i grupa i nezostavni deo svakodnevice prožet kulturnim kodovima koji su deo simboličkog sistema našeg društva. Kroz analizu ovih manifestnih i latentnih značenja stiže se holističko razumevanje muzičkog proizvoda u kulturi koja ga konzumira i bolje razumevanje širih društvenih, kulturnih, političkih i istorijskih procesa u okviru proučavane zajednice. Muzika stoga može poslužiti kao prizma za proučavanje brojnih antropoloških tema koje kroz nju mogu biti konceptualizovane, poput identiteta, roda, etniciteta, religije, globalizacije, urbanizacije, migracija, ekonomije, tržišta, popularne kulture, simbola, performansa, odevanja itd.

Odnos između muzike i kulture u najširem smislu, predstavlja centralno polje proučavanja antropologije muzike, grane sa rastućim brojem istraživača, studijskih programa i objavljenih radova u svetu, u okviru koje nije zastupljeno tumačenje muzike samo po sebi, odnosno procesa njenog stvaranja, strukture, analize zvuka, instrumenata ili estetske vrednosti, već se akcenat stavlja na proučavanje značenja koje muzika stvara i komunicira u svakodnevnom životu i njenoj percepciji u okviru određene kulture ili globalno.

U poslednjih trideset godina popularna muzika postaje sve značajniji predmet interesovanja antropologa i ove tendencije u izvesnoj meri prisutne su i u lokalnoj naučnoj produkciji. Početak istraživanja moderne i masovne kulture, kao i subkultura, koje se u domaćoj etnologiji vezuje za poslednji kvartal dvadesetog veka, predstavlja posledicu odbacivanja ideje da etnolozi imaju isključivi zadatak da sačuvaju tradiciju ruralne sredine i zaokreta ka urbanoj antropologiji, koji je sa sobom nosio potpunu slobodu u izboru predmeta istraživanja, što je otvorilo vrata proučavanjima popularne kulture. Još osamdesetih godina su u Jugoslaviji započeta prva proučavanja novokomponovane narodne muzike, a rastući dijamant tema u savremenoj srpskoj antropologiji muzike, posebno u poslednjoj dekadi dvadesetog veka, uključuje kako teorijska razmatranja, poput problematizovanja klasifikacije popularne muzike po žanrovima ili konceptualizacije termina *world music* u lokalnom kontestu, tako i konkretnih proučavanja samih muzičkih festivala i performansa, ali i antropološke studije slučaja u okviru muzičkih žanrova, poput rokenrola, novog talasa, hip-hopa i sevdalinki.

S idejom da se popularizuje proučavanje popularne muzike u domaćoj antropološkoj zajednici i ovo polje otvori za istraživače koji se do sada nisu bavili ovom temom, ali i razmene ideje i mišljenja među istraživačima iz raznih

srodnih društveno-humanističkih disciplina koji se dugo bave proučavanjem muzike, organizivan je nacionalni naučni skup Antropologija muzike, na Filozofskom fakultetu u Beogradu, 23. marta 2018. godine. Na skupu je predstavljeno 24 izlaganja od kojih će odabrana biti objavljena u drugom i četvrtom broju Etnoantropoloških problema za 2018. godinu.

U ovom, četvrtom broju EAP objavljeni su sledeći radovi, predstavljeni i na skupu: Bogdana Dražete i Zorane Guje – *Uticao muzike na međuetničke odnose stanovnika Sarajeva i Mostara*; Nataše Marjanović i Marije Bruić – *Srpsko narodno crkveno pojanje kao nematerijalno kulturno nasleđe – preliminarni pogled iz interdisciplinarnе perspektive*; Miloša Rašića – *Turbotronik: studija slučaja Lenharta Tapesa i Mirjane Raić*; Nevene Milanović – *Novi život kafane: disolucija „sjajnog trećeg mesta”*; Dunje Njaradi – *Trans, muzika i ples – stare teme i novi interdisciplinarni dijalozi*; Igora Vujčića – *Digitalna nostalgija: vaporwave kao multimedijalna muzička fikcija*; i Danila Trbojevića – *Između muzike i nasilja: „šutka” kao ritualizovani performans identiteta i ideologija*.

Doc. dr Mladen Stajić
Gost urednik temata